

پیش‌بینی عوامل مرتبط با بقای بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال با استفاده از شبکه بیزی

خلاصه

مقدمه

سرطان کولورکتال سومین سرطان شایع در سراسر دنیا می باشد که ۳۸٪ سرطان های دستگاه گوارش را تشکیل می دهد و ۱۰٪ موارد فوت ناشی از سرطان را شامل می شود. سن بالای ۵۰ سال، سابقه فامیلی، تغذیه، چاقی، مصرف دخانیات و عدم فعالیت فیزیکی عوامل خطر عمده این بیماری هستند. با اینکه زمان بقای سرطان کولورکتال در سال های اخیر افزایش یافته است اما میزان مرگ و میر بالا است. یکی از روش هایی که در دهه های اخیر استفاده از آن در حال افزایش است شبکه بیزی است. این مطالعه با هدف تعیین عوامل مرتبط بر بقای بیماران مبتلا به سرطان کولورکتال با استفاده از شبکه بیزی انجام شده است.

روش کار

در یک مطالعه کوهورت تاریخی ۲۴۳ بیمار که از ابتدای سال ۱۳۸۵ تا انتهای سال ۱۳۸۹ با تشخیص قطعی سرطان کولورکتال به بیمارستان امید شهر مشهد مراجعه کردند مورد بررسی قرار گرفتند و اطلاعات دموگرافیکوبالینیآن ها جمع آوریدند. در تحلیل نتایج از نرم افزار HUGIN استفاده شده است و یادگیری ساختار شبکه بیزی با استفاده از الگوریتم PC در سطح معنی داری ۰,۰۵ انجام شده است.

نتایج

نتایج نشان می دهد که عود بیماری و مصرف مواد مخدر رابطه مستقیم بر بقای بیماران دارند. همچنین مصرف دخانیات که یکی از عوامل زمینه ساز در مصرف مواد مخدر است، می تواند به طور غیر مستقیم با بقای بیماران ارتباط داشته باشد.

نتیجه گیری

شبکه های بیزی کاربردهای فراوانی در زمینه تشخیص و پیش بینی بیماری در پزشکی دارند و می توان از آن ها جهت تعیین عوامل مرتبط بر بقای بیماران مبتلا به سرطان بهره برد.

کلمات کلیدی: سرطان کولورکتال، شبکه بیزی، تحلیل بقا

۱ سمانه صبوری*

۲ حبیب الله اسماعیلی

۳ سودابه شهید ثالث

۴ مهدی عمادی

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد آمار زیستی، گروه

آمار زیستی و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت،

دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۲- استاد گروه آمار زیستی، مرکز تحقیقات علوم

بهداشتی، گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی،

دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد،

مشهد، ایران

۳- استادیار گروه آنکولوژی، دانشکده پزشکی،

دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۴- دانشیار گروه آمار، دانشکده ریاضی، دانشگاه

فردوسی مشهد، مشهد، ایران

* مشهد- دانشگاه علوم پزشکی مشهد، دانشکده

بهداشت، گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی

Email: sabouris931@mums.ac.ir